

Hallituksen esitys Eduskunnalle sosiaaliturvasta Suomen ja Viron välillä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että Eduskunta hyväksyisi Suomen ja Viron välillä sosiaaliturvasta tehdyn uuden sopimuksen, joka on allekirjoitettu marraskuussa 2005. Samalla voimassa oleva sosiaaliturvasopimus lakkaa olemasta voimassa, koska se on tullut suurelta osin tarpeettomaksi Viron EU-jäsenyyden vuoksi. Uudella sopimuksella turvataan EU:n sosiaaliturvan koordinoitilainsäädännön ulkopuolella olevien Suomen ja Viron välillä liikkuvien henkilöiden oikeus kansaneläkelain mukaiseen vanhuuseläkkeeseen sekä perhe-eläkelain mukaiseen lesken- ja lapseneläkkeeseen.

Sopimus tulee voimaan sitä kuukautta seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jolloin sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen täyttäneensä sopimuksen voimaantulolle asetetut oikeudelliset edellytykset.

Esitykseen liittyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin sopimus.

Esityksessä ehdotetaan, että Eduskunta hyväksyisi nykyisen Suomen ja Viron välisen sosiaaliturvasopimuksen lakkauttamisen ja hyväksyisi lain Viron kanssa sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain kumoamisesta. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin sopimuksen lakkauttaminen tulee voimaan.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1. Nykytila.....	3
2. Ehdotetut muutokset	3
3. Esityksen taloudelliset vaikutukset	4
4. Asian valmistelu	4
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	5
1. Uuden sopimuksen sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön.....	5
2. Nykyisen sopimuksen lakkauttaminen	6
3. Lakiehdotusten perustelut	6
3.1. Laki Viron kanssa tehdyn sosiaaliturvasopimuksen eräiden määräysten voimaansaattamisesta.....	6
3.2. Laki Viron kanssa sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain kumoamisesta.....	6
4. Voimaantulo	6
5. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus.....	6
6. Käsittelyjärjestys	6
LAKIEHDOTUKSET	8
Viron kanssa tehdyn sosiaaliturvasopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.....	8
Viron kanssa sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain kumoamisesta.....	9
SOPIMUSTEKSTI	10

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Suomen ja Viron välinen sosiaaliturvasopimus (SopS 70/1997) tuli voimaan 1 päivänä lokakuuta 1997. Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat henkilöt, jotka kuuluvat tai ovat kuuluneet Suomen tai Viron lainsäädännön piiriin sekä näiden henkilöiden perheenjäsenet. Sopimuksen asialliseen soveltamisalaan kuuluu sairausvakuutus mukaan luettuna vanhempainetuudet ja sairaanhoitoetuudet, kansaneläke- ja yleinen perhe-eläkejärjestelmä, työeläkejärjestelmä, työttömyysturva sekä lapsilisät ja äitiysavustus. Suomea sitoo yksipuolisesti tapaturma- ja ammattitautivakuutusta, työmarkkinatukea, kuntoutusrahaa ja kansaneläkelaitoksen järjestämää kuntoutusta sekä vammaistukea ja lapsen hoitotukea koskeva lainsäädäntö sopimuksen eräissä soveltamistilanteissa.

Viron liittyttyä Euroopan unionin jäseneksi 1 päivänä toukokuuta 2004 sosiaaliturvasopimus on tullut suurelta osin tarpeettomaksi. EU-maiden välillä liikkuviin työntekijöihin, yrittäjiin ja heidän perheenjäseniinsä sovelletaan neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71 sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä, jäljempänä asetus 1408/71. Asetuksen 1408/71 6 artiklan mukaan asetuksella korvataan sen soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden ja asioiden osalta kaikkien sosiaaliturvasopimusten määräykset, jotka sitovat kahta jäsenvaltiota. Asetuksen 1408/71 asiallinen soveltamisala on pääosin sama kuin sosiaaliturvasopimuksella.

Asetuksen 1408/71 henkilölliseen soveltamisalaan eivät kuitenkaan kuulu henkilöt, jotka eivät ole lainkaan tehneet ansiotyötä (niin sanotut ei-aktiivit henkilöt). Nämä henkilöt kuuluvat nykyisen sopimuksen soveltamisalaan ja heidän oikeuksiensa tur-

vaamiseksi sosiaaliturvasopimus on edelleen tarpeen.

2. Ehdotetut muutokset

Edellä esitetyn johdosta nykyisin voimassa oleva Suomen ja Viron välinen sosiaaliturvasopimus ehdotetaan lakkautettavaksi. Tavoitteena on selventää maiden välisiä sopimus-suhteita ja yksinkertaistaa viranomaisten työtä soveltamistilanteissa.

Tarkoituksena on myös, että saatettaisiin voimaan uusi sopimus, jonka asiallinen ja henkilöllinen soveltamisala kattaa ne nykyisen sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat tilanteet, joihin asetusta 1408/71 ei tällä hetkellä sovelleta. Uuden sopimuksen henkilöllisen soveltamisalan mukaan sopimusta sovellettaisiin niihin henkilöihin, jotka eivät kuulu asetuksen 1408/71 soveltamisalaan ja jotka kuuluvat tai ovat kuuluneet jommankumman sopimuspuolen lainsäädännön piiriin tai jotka ovat tällaisen henkilön perheenjäseniä tai edunsaajia.

Uuden sopimuksen Suomea koskevan yksipuolisen määräyksen mukaan Suomen kansaneläkelain mukainen vanhuuseläke ja perhe-eläkelain mukainen lesken- ja lapseneläke myönnetään ja maksetaan Suomessa tai Virossa asuvalle sopimuspuolen kansalaiselle. Eläkkeen myöntäminen edellyttää yhtäjaksoista Suomessa asumista kolmen vuoden ajan 16 vuoden iän täyttämisen jälkeen. Edellä mainitut eläkkeet sekä kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke maksetaan myös henkilölle, jolle on myönnetty eläke hänen asuessaan Suomessa ja joka muuttaa myöhemmin Viroon. Määräys turvaa nykyisen sopimuksen lakkauttamisen jälkeen sellaisten kansan- tai perhe-eläkettä hakevien henkilöiden oikeuden eläkkeeseen, joilla olisi nykyisen sopimuksen nojalla oikeus eläkkeeseen, mutta jotka eivät kuulu asetuksen 1408/71 soveltamisalaan.

Ei-aktiivi henkilö, joka muuttaa Viroon asumaan uuden sopimuksen voimassaoloaikana, ei kuulu uuden sopimuksen perusteella pakolliseen sairausvakuutukseen Virossa. Julkiseen sairausvakuutusjärjestelmään voi kuitenkin liittyä Virossa vapaaehtoisesti. Lisäksi ei-aktiivi henkilö, jolla on asumislupa, saa Viron lainsäädännön mukaan esimerkiksi perhe-etuuden, vammaisetuuden ja vanhempainrahan ilman odotusaikoja.

Uuden sopimuksen siirtymä- ja loppumääräysten mukaan sopimuksen tullessa voimaan nykyisin voimassa oleva sopimus lakkaa olemasta voimassa. Kuitenkin nykyisin voimassa olevan sopimuksen VII osan hallinnollisia määräyksiä sovelletaan edelleen. Säännökset ovat tarpeellisia viranomaisyhteistyön toimivuuden varmistamiseksi.

Uusi sopimus ei vähennä nykyisen sopimuksen nojalla myönnettyjen etuuksien määrää eikä myönnettyjä oikeuksia etuuksiin.

Uuden sopimuksen mukaan sopimus lakkaa olemasta voimassa sinä päivänä, josta lähtien sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta (uusi koordinaatioasetus). Uusi sopimus ei enää ole tarpeen, koska sen soveltamisalaan kuuluneet henkilöt kuuluisivat uuden koordinaatioasetuksen henkilölliseen sovelta-

misalaan. Uusi koordinaatioasetus tulee korvaamaan asetuksen 1408/71. Uuden koordinaatioasetuksen soveltaminen edellyttää, että sen toimeenpanoa koskeva asetus on hyväksytty. Komission ehdotus toimeenpanoasetukseksi annettaneen vuoden 2006 alkupuolella.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Vuonna 2004 Virossa asui 10 sellaista henkilöä, joille maksettiin sosiaaliturvasopimuksen perusteella pelkkää kansaneläkettä Suomesta. Henkilölle, jolle on myönnetty kansaneläke nykyisen sopimuksen aikana, maksettaisiin eläke edelleen nykyisen sopimuksen nojalla. Voidaan arvioida, että kansan- tai perhe-eläke myönnetään enintään muutamalle kymmenelle henkilölle uuden sopimuksen voimassaoloaikana. Esityksen taloudelliset vaikutukset ovat vähäiset.

4. Asian valmistelu

Neuvottelut sopimuksesta käytiin vuoden 2004 kuluessa ja niihin osallistuivat myös sosiaalivakuutuslaitosten edustajat. Sopimus allekirjoitettiin marraskuussa 2005.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Uuden sopimuksen sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön

1 artikla. Artiklassa määrätään, että sopimusta sovelletaan kaikkiin henkilöihin, jotka eivät kuulu asetuksen 1408/71 henkilölliseen soveltamisalaan ja jotka kuuluvat tai ovat kuuluneet Suomen tai Viron lainsäädännön piiriin, sekä näiden henkilöiden perheenjäseniin ja edunsaajiin. Määräys koskee ei-aktiiveja henkilöitä, jotka eivät ole lainkaan tehneet ansiotyötä.

2 artikla. Artiklassa määrätään Suomessa tai Virossa asuvan sopimuspuolen kansalaisen oikeudesta Suomen kansaneläkelain mukaiseen vanhuuseläkkeeseen ja perhe-eläkelain mukaiseen lesken- ja lapseneläkkeeseen sekä näiden ja kansaneläkelain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen maksamisesta. Henkilö on oikeutettu vanhuuseläkkeeseen, kun hän on asunut yhdenjaksoisesti vähintään kolme vuotta Suomessa 16 vuotta täytettyään. Samoin henkilöllä on oikeus lesken- tai lapseneläkkeeseen, jos sopimuksen määräämät kansalaisuus- ja asumisaikaedellytykset täyttyvät. Henkilö, jolle on myönnetty vanhuus-, työkyvyttömyys- tai perhe-eläke, säilyttää oikeutensa etuuteen hänen muuttaessaan Viroon, jos hän on 16 vuotta täytettyään asunut Suomessa yhtäjaksoisesti vähintään kolmen vuoden ajan.

Määräykset ovat samansisältöiset kuin nykyisessä sopimuksessa. Määräys turvaa nykyisen sopimuksen lakkauttamisen jälkeen sellaisten kansan- tai perhe-eläkettä hakevien henkilöiden oikeuden eläkkeeseen, joilla olisi nykyisen sopimuksen nojalla oikeus eläkkeeseen, mutta jotka eivät kuulu asetuksen 1408/71 soveltamisalaan. Pakolaisilla ja valtiottomilla henkilöillä sekä heidän perheenjäsenillään on vastaavat oikeudet etuuksiin.

Artiklan määräykset merkitsevät poikkeusta kansaneläkelain ja perhe-eläkelain säännöksiin.

3 artikla. Artikla sisältää siirtymä- ja lop-

pumääräykset. Uuden sopimuksen tullessa voimaan nykyinen sopimus lakkaa olemasta voimassa. Artiklassa määrätään, että nykyisen sopimuksen VII osan hallinnollisia määräyksiä sovelletaan edelleen. Artiklat sisältävät määräykset viranomaisten välisestä tietojenvaihdosta, hallinnollisesta avusta, yksityishenkilöitä koskevasta tietosuojasta, hakemusten ja asiakirjojen yhdenvertaisesta vapauttamisesta veroista ja maksuista, hakemusten jättämisestä sopimuspuolten viranomaisille, tuomioistuinten päätösten ja muiden asiakirjojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta, liikaa maksettujen etuuksien takaisinperinnästä, sopimuksen soveltamisessa käytettävistä kielistä sekä erimielisyyksien ratkaisemisesta.

Nykyisen sopimuksen 26 artiklan määräykset toisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaan annettujen hakemusten ja asiakirjojen vapauttamisesta veroista ja maksuista merkitsevät poikkeusta Suomen veroja ja maksuja koskevasta lainsäädännöstä. Nykyisen sopimuksen 28 artiklassa on määräykset sopimuspuolten tuomioistuinten päätösten sekä laitosten ja viranomaisten sosiaalivakuutuksen vakuutusmaksuja koskevien asiakirjojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta. Lisäksi artiklassa määrätään erääntyneiden vakuutusmaksujen etuoikeudesta. Määräykset merkitsevät poikkeusta Suomessa voimassa olevasta tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa sekä etuoikeutta koskevasta lainsäädännöstä.

Nykyisen sopimuksen 30 artiklan mukaan sopimuspuolten viranomaiset ja laitokset voivat sopimusta soveltaessaan käyttää sopimuspuolten virallisia kieliä sekä englannin kieltä. Määräys merkitsee viranomaisten ja virkamiesten kannalta uutta velvollisuutta, joka poikkeaa kielilain (423/2003) säännöksistä sekä Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 36—43 §:n kielisäännöksistä.

Artiklassa on määräys, jonka mukaan uusi sopimus ei vähennä nykyisen sopimuksen

nojalla myönnettyjen etuuskien määrää eikä myönnettyjä oikeuksia etuuksiin.

4 artikla. Artikla sisältää määräykset voimassaolosta ja irtisanomisesta. Sopimus lakkaa olemasta voimassa sinä päivänä, josta lähtien sovelletaan uutta koordinaatioasetusta. Artikla sisältää määräykset myös tätä ennen tapahtuvan sopimuksen irtisanomisen vaikutuksista.

Kun sopimus lakkaa olemasta voimassa, sen nojalla myönnettyjen etuuskien määrää ei vähennetä.

5 artikla. Artiklan mukaan sopimus tulee voimaan sitä kuukautta seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jolloin sopimuspuolet ovat ilmoittaneet diplomaattitietse täyttäneensä sopimuksen voimaantulolle asetetut oikeudelliset edellytykset.

Laki sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta on tarkoitus saattaa voimaan samana ajankohtana kuin sopimus.

2. Nykyisen sopimuksen lakkauttaminen

Koska Suomen ja Viron välinen sosiaaliturvasopimus on pääosin korvautunut asetuksen 1408/71 säännöksillä, se ehdotetaan lakkauttavaksi.

Nykyisen sopimuksen 33 artiklan mukaan sopimuksen perusteella saadut oikeudet pysyvät edelleen voimassa, vaikka sopimus lakkautettaisiin.

3. Lakiehdotusten perustelut

3.1. Laki Viron kanssa tehdyn sosiaaliturvasopimuksen eräiden määräysten voimaansaattamisesta

1 §. Lakiehdotuksen 1 §:ssä säädetään sosiaaliturvasopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä on selvitetty yksityiskohtaisten perustelujen kohdassa 1.

2 §. Tarkempia säännöksiä lain täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

3 §. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä

ajankohtana samanaikaisesti kuin sopimus tulee voimaan.

3.2. Laki Viron kanssa sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain kumoamisesta

1 §. Lakiehdotuksen 1 §:ssä säädetään nykyisen sosiaaliturvasopimuksen voimaansaattamislain kumoamisesta.

2 §. Lakiehdotus on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimuksen lakkauttaminen.

4. Voimaantulo

Uusi sopimus tulee voimaan sitä kuukautta seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jolloin sopimuspuolet ovat diplomaattitietse kirjallisesti ilmoittaneet toisilleen täyttäneensä tämän sopimuksen voimaantulolle asetetut oikeudelliset edellytykset.

Nykyisen sopimuksen lakkaamisen on tarkoitus tulla voimaan samaan aikaan kuin uusi sopimus astuu voimaan.

5. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Uusi sopimus sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä edellä selvitettyllä tavalla. Eduskunnan hyväksyminen on tältä osin tarpeellinen perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaisesti.

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunnan hyväksyminen vaaditaan myös sellaisen velvoitteen irtisanomiseen, joka sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Koska nykyinen sopimus sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, sopimuksen lakkauttaminen edellyttää eduskunnan suostumusta. Lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä on nykyisen sopimuksen 6, 7, 13, 14 ja 17 artiklassa sekä VII osassa.

6. Käsittelyjärjestys

Nykyisen sopimuksen 30 artiklan määräystä viranomaisten käyttämistä kielistä sovelletaan edelleen uuden sopimuksen 3 artiklan

mukaan. Määräys poikkeaa Ahvenanmaan itsehallintolain kielisäännöksistä. Ahvenanmaan itsehallintolain 59 §:n 2 momentin mukaan itsehallintolain säännösten kanssa ristiin riidassa oleva valtiosopimuksen määräys tulee maakunnassa voimaan vain, jos maakuntapäivät antaa hyväksymisensä päätöksellä, jota on kannattanut vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä. Jos määräys koskee vain sitä kieltä, jota maakunnan viranomaisien tulee käyttää yhteydenpidossa ulkomailaisiin tai ulkomaisiin viranomaisiin, lakiehdotus käsitellään Ahvenanmaan itsehallintolain mukaan eduskunnassa tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Perustuslain 95 §:n 2 momentin mukaan lakiehdotus kansainvälisen velvoitteen voimaansaattamisesta käsitellään tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Myös lakiehdotus sopimuksen voimaansaattamislain kumoamisesta voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätä-

misjärjestyksessä, koska sopimus ei koske perustuslakia tai valtakunnan alueen muuttamista.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi Tallinnassa 11 päivänä marraskuuta 2005 Suomen tasavallan hallituksen ja Viron tasavallan hallituksen välillä tehdyn sosiaaliturvasopimuksen, sekä

että Eduskunta hyväksyisi Tallinnassa 27 päivänä syyskuuta 1996 Suomen tasavallan ja Viron tasavallan välillä sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen (SopS 70/1997) lakkauttamisen.

Koska sopimukset sisältävät määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi samalla seuraavat lakiehdotukset:

1.**Laki****Viron kanssa tehdyn sosiaaliturvasopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaan säädetään:

1 §

Tallinnassa 11 päivänä marraskuuta 2005 Suomen tasavallan hallituksen ja Viron tasavallan hallituksen välillä sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa niin kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

3 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

2.

Laki

Viron kanssa sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1§
Tällä lailla kumotaan Viron kanssa sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annettu laki (884/1997).

2§
Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 25 päivänä marraskuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Tuula Haatainen*

SOPIMUS

sosiaaliturvasta Suomen tasavallan hallituksen ja Viron tasavallan hallituksen välillä

Suomen tasavallan hallitus ja Viron tasavallan hallitus, jäljempänä sopimuspuolet, ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Henkilöt, joihin sopimusta sovelletaan

Tätä sopimusta sovelletaan seuraaviin henkilöihin, jotka eivät kuulu sosiaaliturvajärjestelmän soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 henkilölliseen soveltamisalaan:

a) henkilöihin, jotka kuuluvat tai ovat kuuluneet sopimuspuolen lainsäädännön piiriin, ja

b) perheenjäseniin ja edunsaajiin, jotka joutuvat oikeutensa a) kohdassa tarkoitettusta henkilöstä.

2 artikla

Suomen kansaneläkelain ja perhe-eläkelain mukaiset eläkkeet

1. Suomessa tai Virossa asuvan sopimuspuolen kansalaisen oikeus kansaneläkelain mukaiseen vanhuuseläkkeeseen, perhe-eläkelain mukaiseen lesken- ja lapseneläkkeeseen sekä niiden ja kansaneläkelain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen maksaminen määräytyy tämän artiklan mukaan.

2. Henkilö on oikeutettu vanhuuseläkkeeseen, jos hän on kuusitoista vuotta täytettyään asunut yhdenjaksoisesti vähintään kolmen vuoden ajan Suomessa.

3. Henkilö on oikeutettu leskeneläkkeeseen, jos vainaja oli sopimuspuolen kansalainen, asui kuollessaan sopimuspuolen alueella ja sekä hän että leski kuusitoista vuotta täytettyään ovat asuneet yhdenjaksoisesti vähintään kolmen vuoden ajan Suomessa.

4. Henkilö on oikeutettu lapseneläkkeeseen, jos vainaja oli sopimuspuolen kansalainen, asui kuollessaan sopimuspuolen alueella ja hän kuusitoista vuotta täytettyään oli asunut yhdenjaksoisesti vähintään kolmen vuoden ajan Suomessa.

5. Henkilö, jolle Suomessa asuessaan on myönnetty vanhuus-, työkyvyttömyys- tai perhe-eläke, säilyttää Viroon muuttaessaan oikeutensa eläkkeeseen, jos hän on kuusitoista vuotta täytettyään asunut yhdenjaksoisesti vähintään kolmen vuoden ajan Suomessa.

6. Tämän artiklan määräyksiä sovelletaan pakolaisiin, joita tarkoitetaan pakolaisten oikeusasemaa koskevassa 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdystä yleissopimuksessa ja 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdystä pöytäkirjassa, sekä valtiottomiin henkilöihin, joita tarkoitetaan valtiottomien henkilöiden oikeusasemaa koskevassa 28 päivänä syyskuuta 1954 tehdystä yleissopimuksessa edellyttäen, että he asuvat sopimuspuolen alueella, sekä mainittujen henkilöiden perheenjäseniin.

3 artikla

Siirtymä- ja loppumääräykset

1. Tämän sopimuksen tullessa voimaan lakkaa 27 päivänä syyskuuta 1996 tehty sosiaaliturvasopimus, jäljempänä ”vanha sopimus”, olemasta voimassa. Vanhan sopimuksen VII osan määräyksiä (23—31 artiklat) sovelletaan kuitenkin edelleen.

2. Tämä sopimus ei vähennä vanhan sopimuksen nojalla myönnettyjen etuuksien määrää eikä myönnettyjä oikeuksia etuuksiin.

3. Ennen vanhan sopimuksen voimassaoloajan päättymistä jätetyt etuushakemukset kuuluvat sen sopimuksen piiriin edellyttäen, että oikeus etuuteen alkaa sen sopimuksen voimassaoloaikana.

4 artikla

Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen

1. Tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa sinä päivänä, josta lähtien sovelletaan sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004. Henkilölle tämän sopimuksen nojalla myönnettyjen etuuksien määrää ei tällöin vähennetä.

2. Sopimuspuoli voi irtisanoa sopimuksen milloin tahansa, jos se on ilmoittanut siitä toiselle sopimuspuolelle kirjallisesti kuusi kuukautta etukäteen. Henkilölle tämän sopimuksen nojalla myönnettyjen etuuksien määrää ei tällöin vähennetä ja sopimuksen nojalla myönnetty oikeudet etuuksiin pysyvät voimassa.

Suomen tasavallan hallituksen puolesta

5 artikla

Voimaantulo

Tämä sopimus tulee voimaan sitä kuukautta seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jolloin sopimuspuolet ovat diplomaattitse kirjallisesti ilmoittaneet toisilleen täyttäneensä tämän sopimuksen voimaantulolle asetetut oikeudelliset edellytykset. Kirjallisten ilmoitusten vaihtamisen päiväksi katsotaan viimeisen ilmoituksen tiedoksisaamisen päivä.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet ovat asianmukaisesti siihen valtuutettuina allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Tallinnassa 11 päivänä marraskuuta 2005 kahtena alkuperäiskappaleena suomen ja viron kielellä kummankin tekstin ollessa yhtä todistusvoimainen.

Viron tasavallan hallituksen puolesta